

Index Initialis.

N	Omne.	402	R	Quoniam nostrum.	77. 79. 83. 113
	Non mediocri.	104		Quoniam novitates.	250
	Nuper.	105. 335. 337			
O	Nerosa.	184			
	Onus Pastoralis.	338			
P	Astoris eterni.	406			
	Pastoralis nostri.	12. 131. 178. 180			
	Pastoralis officii.	78			
	Pastoralis Romani.	393			
	Perlatum est.	38. 39. 156			
	Postulat.	73. 246			
	Præstantia.	210			
	Provisionis.	137. 372			
	Pro excellenti.	42			
	Pro nostro munere.	376			
	Pro nostro pastoralis.	40			
	Pro parte.	294			
	Pro peculiari.	176			
Q	Uam perniciosa.	105			
	Quantum.	40			
	Quicumque.	3. 85			
	Quæ ad nostrorum.	65			
	Quæ ad religiosorum.	263			
	Quæ pie.	391			
	Quæ pro divini.	103			
	Quæ regulares.	239			
	Quæ salubriter.	415			
	Quod in omni.	138			
	Quod nuper.	157			
	Quo viri.	114			
	Quoniam ad institutam.	14			
	Quoniam multiplici.	281			
	Quoniam nemo.	66. 84. 281			
			S		
				Alvatoris.	112
				Salutis.	125
				Sanctissimus Dominus noster.	39. 129
				Sanctissimus in Christo.	166. 374. 392
				Securitati.	17
				Sedis Apostolica.	183. 318
				Significavit.	18
				Sincera fidei.	32
				Singularis.	274
				Solemne est.	306
				Superna.	164
				Superni dispositione.	51
			T		
				Anta est.	105
				Tantus est.	358
			V		
				Bi primum.	56
				Vestro.	106
				Vestra.	196
				Vices illius.	228. 252. 375
				Univerfo.	371
				Unigenitus.	409
				Ut omnibus.	423

IMPRIMATUR,

Si videbitur Reverendissimo Patri Magistro Sacri Palatii Apostolici.

F. M. de Rubeis Patriarcha Constantinop. Vicefg.

IMPRIMATUR,

Fr. Joseph Augustinus Orfi Ordinis Prædicatorum Sacri Palatii Apostolici Magister.

AN. CH.
1603.

AN. CH.
1603.

CONSTITUTIONES
CLEMENTIS VIII.
ANNO XII.

CCXCVIII.

Innovatio Constitutionis Pauli IV. contra negantes Trinitatem, aut Divinitatem Jesu Christi, vel ejus Conceptionem de Spiritu Sancto, vel mortem pro nostra redemptione, aut Virginitatem Beatissimæ Virginis Mariæ, adjecta forma, ipsam Constitut. publicandi, ne de cætero illius ignorantia allegari possit.

Hinc Pauli IV. Constitut. V. Cum quorumdam, habes Tom. IV. Par. I. fol. 322.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

OMINICI gregis divina providentia Nobis, licet meritis imparibus, commissi, sollicitudo postulat, ut Romanorum Pontificum Prædecessorum nostrorum Constitutiones, quæ præsertim ad fidei Catholica integritatem conservandam, & impios homines, ac pravaram hæresum assertores debitis poenis plectendos pertinent, innovemus, ne qui ejusmodi errorum labe infecti sunt, earumdem Constitutionum, & poenarum in eis inflictarum ignorantem ullo modo prætereant, aut quavis ratione excusare se posse, præsumant.

Pauli IV. Constitut. recense.

§.1. Cum itaque fel. rec. Paulus Papa Quartus Prædecessor &c. Omissis insertio hujus Bullæ, quoniam eam habes in loco citato in rubrica.

Nonnulli ignorantiam illius allegant.

§.2. Eo tamen hujusmodi impiorum hominum prorupit temeritas, ut prætextu ignorantiam hujusmodi Constitutionis, ac poenarum in eadem Constitutione inflictarum, se illis minime subiacere, nec obnoxios esse putent, ac propterea se ab eisdem Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

poenis liberari, & absolvi posse præterdant.

§.3. Nos igitur animadvertentes, ut idem quoque Paulus Prædecessor bene animadvertit, hujusmodi errores tam graves, ac nefandos existere, ut illi, qui in eos incidunt, nullam prorsus excusationem habeant, sed subversis potius, & immanes, quam hæretici merito dici possint, propterea ut illi debita animadversione omnino puniantur, nec a præfatis erroribus ulla excusatione de cætero se tueri valeant, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, deque Apostolica potestatis plenitudine, hac nostra perpetuo validura Constitutione, dicti Pauli Prædecessoris vestigiis inhaerentes, ac ejus Constitutionem prædictam, quoad poenas in ea contentas innovantes, ac perpetuo confirmantes, & approbantes, supradictos omnes, & singulos, qui hætenus in similes errores, aut eorum aliquem lapsi sunt, aut in posterum prolabantur, attenta dictorum errorum gravitate, & enormitate, cujuscumque dignitatis, gradus, ordinis, vel conditionis existant, nulla illis etiam ignorantia prædictæ Constitutionis excusatione suffragante, pro subversis, & relapsis in hæresim haberi, tamquam relapsos Curia seculari tradi, ac per eandem Curiam debitis poenis in relapsos statutis puniri posse, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo statuimus.

Eam innovans intra hujusmodi assertores tamquam contra relapsos in hæresim animadverti decernit.

§.4. Non obstantibus omnibus illis, quæ prædictus Paulus Prædecessor voluit non ob stare, cæterisque contrariis quibuscumque.

Contrariis non obstantibus.

§.5. Ut autem hujusmodi Constitutionis ignorantia de cætero allegari, aut præterdendi nunquam possit, atque ut præfentes omnibus innotescant, volumus illas ad valvas Ecclesie Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum, & in acie Campi Floræ, more solito, publicari, & affigi, atque iis inde amotis earumdem exempla, etiam impressa, ibi affixa relinqui, factaque publicatione hujusmodi omnes, qui in Urbe post

Præfentes Constitutione jubet publicari Romæ.

CON-

post mensem, qui vero extra eam, & citra montes, post quatuor menses, & qui demum ultra montes fuerint, post decem menses a die publicationis hujusmodi computandos, perinde afficere, & arctare, ac si eorum cuilibet personaliter intimata fuissent.

Et ubilibet ab Inquisitoribus & locorum Ordinariis.

§.6. Et nihilominus, ut ipse presentes literæ eo notiores fiant, & omnibus magis innotescant, nec non pro potiori cautela, volumus, ut Inquisitores contra hæreticam pravitatem, in iis Civitatibus, Terris, & locis in quibus constituti sunt, ubi vero hujusmodi Inquisitores non sunt, locorum Ordinarii publicationem præsentium, ut infra dicitur, fieri curent, ac propterea universis, & singulis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, nec non dilectis filiis Inquisitoribus præfatis contra hæreticam pravitatem ubilibet constitutis, per easdem presentes committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, ut per se, vel alium, seu alios hæc nostras literas, postquam earum exemplum receperint, seu earum notitiam habuerint, semel, aut pluries, prout eis magis expedire visum fuerit, ipsi quidem Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, & alii locorum Ordinarii in eorum Cathedralibus, & majoribus respectu Ecclesiis Civitatum, Oppidorum, & locorum quorumcumque eorum Diocesum, ubi Inquisitores non fuerint, ubi vero Inquisitores fuerint, ipsimet Inquisitores in eisdem Ecclesiis, dum in eis major populi multitudo ad divina convenierit, solemniter publicent, & publicari, auctoritate nostra mandent, & faciant.

§.7. Cæterum, quia difficile foret Sc. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die tertia Februarii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCXCIX.

Ex Reg. in Secret. Brev.

Mandatum Collectori Portugallie nunc, & pro tempore existenti, ut Ordinarios locorum commoneat, illisque præcipiat, ut certum numerum Monialium in Monasteriis Regnorum Portugallie, ubi præfixus non est juxta Concilii Tridentini Decreta, præscribant.

Dilecto filio Spolarum, ac Juriam Camera nostræ Apostolicæ debitorum in Portugallia, & Algarbiorum Regnis Collectori generali.

CLEMENS PAPA VIII.

Dilectæ fili salutem, & Apostolicam benedictionem.

In nonnullis Monasteriis Monialium numerus præfixus non erat

§.1. CUM, sicut ad Nos perlatus est, in quampluribus Monialium Monasteriis diversorum Ordinum in Civitati-

bus, Oppidis, & locis Regnorum Portugallie, & Algarbiorum constitentibus tam locorum Ordinariis, quam Regularibus subiectis, certus Monialium numerus juxta Concilii Tridentini decreta nondum præfixus existat.

§.2. Nos pro Nostri Pastoralis muneris debito Monasteriorum eorumdem statui opportune consulere cupientes, ac de tua prudentia, & religionis zelo plurimum in Domino confisi, ex voto etiam Venerabilium Fratrum nostrorum Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalium super Consultationibus, & negotiis Episcoporum, & Regularium præpositorum, & mandamus, ut Venerabiles Fratres Archiepiscopos, & Episcopos, ac alios locorum Ordinarios super nostro commoneas, illisque præcipias, ut in singulis quorumvis Ordinum Monialium Monasteriis eorum curæ, & gubernio subiectis, quilibet eorum certum Monialium numerum juxta Concilii Tridentini Decreta præscribat, ultra quem numerum sic præscribendum deinceps in eisdem respectu Monasteriis aliisque Moniales absque speciali nostra, & Apostolicæ Sedis licentia recipi minime possint.

§.3. Utque idem locorum Ordinarii tamquam nostri, & Apostolicæ Sedis Delegati in Monasteriis Monialium Regularium quorumvis Ordinum curæ, & gubernio subiectis, simul cum eisdem Superioribus Regularibus certum similiter Monialium numerum, quem de cætero absque simili nostra, & Apostolicæ Sedis licentia nullatenus cuiquam excedere liceat, præscribere curent: Atque super hoc opportunam facultatem, auctoritate nostra Apostolica, eisdem locorum Ordinariis concedas, eisdem, aut locorum Ordinariis, & aliis Superioribus Regularibus dictorum Monasteriorum, ut super hujusmodi numero dispensare, illamve quovis modo transgredire non valeant, eadem auctoritate prohibeas.

§.4. Non obstantibus quibusvis eorumdem Monasteriorum, & illorum Ordinum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis eisdem locorum Ordinariis, & aliis Superioribus Regularibus eorumdem Monasteriorum in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenores, presentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 8. Martii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

Mandatum de quo in Rubrica.

Hoc idem per sciendum ab Ordinariis tamquam delegatis S.S. in Monasteriis Regum lanibus subiectis.

Derogatio contrariorum

Ap

CCC.

Ex Reg. in Secret. Brev.

Approbatio explicationis Calendarii Gregoriani a Christophoro Clavio Bambergensi e Societate Jesu editæ cum abrogatione aliorum Calendariorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

Quæcumque a Romanis Pontificibus Prædecessoribus Nostri ad communem totius Catholice Ecclesiæ utilitatem diuturno studio, & longa deliberatione pie, sapienterque sancita, & decreta sunt, debent a Nobis non solum omni ope ab iniquorum hominum impugnatione defendi, sed etiam, quantum in Domino, licet auctoritate Apostolica confirmari.

Gregor. XIII. Calendarii emendari curat.

§.1. Cum itaque fœderat Gregorius Papa XIII. Prædecessor Noster Calendarium Romanum, atque annum Ecclesiasticum, qui ob minuta quedam neglecta progressu temporis ita a vero deflecterat, ut nisi idem Gregorius opportune providisset, sacrum Paschæ diem plerumque extra legitimum tempus a Sacris Conciliis, & Patribus constitutum, in posterum exhibuisset celebrandum, tanta curâ, & sollicitate in pristinum statum restituerit, ut prædictum Calendarium nulli unquam mutationi amplius expositum esse videatur: quia tamen nonnulli improbi homines eo audacia proruperunt, ut hoc magni laboris opus, tantorum Virorum industria, & studio confectum oppugnare, & calumniis lacefere, idque illi obicere præsumpserint, quod non semper motibus celestibus ad unguem respondeat, quasi vero ejusmodi Calendarii forma excogitari possit, quæ una, & eadem cum omnium, qui subsequuntur annorum decursu semper conveniat, & nullo unquam tempore a motibus celestibus, vel minime discrepet, ac præcipue quidam Franciscus Vieta in tantam imprudentiam devenerit, ut Calendarium quoddam a se compositum plenum erroribus, & Gregoriano plane contrarium Gregorianum tamen inscribere, & edere ausus sit, eique prædicti Gregorii Prædecessoris literas emendationis, & restitutionis Calendarii præposuerit, ut proposita palam veri specie falsa suæ doctrinæ venenum instillaret.

Clemens explicationem ejusdem Calendarii Christophoro Clavio committit

§.2. Nos attendentes hujusmodi Calendarium a prædicto Gregorio Prædecessore Nostro summa diligentia, & sollicitate, adhibitis in hoc opus Viris harum rerum peritissimis, esse restitutum, illudque perfectum, perpetuamque Jure optimo inscribi potuisse, quod semper suis præcipuis partibus integrum persistat, nec mirandum esse, quod Cyclos nostrorum Epactarum in dies Calendarii distributus interdum in Noviluniis, ac Lunis XIV. Paschalibus non omnino cum motibus celorum consentiat, cum hoc in omni Cyclo necessario eveniat, satisque sit quod error hic, qui vitari nequit multo rarior deprehendatur in novo hoc Calendario, quam in ullo alio: propterea ad majorem illius declarationem, & ad omnem ejus impugnationem occasionem, cateraque difficultates tollendas, dilecto filio Christophoro Clavio Bambergensi Societatis Jesu religioso viro hac in re veratissimo, & qui insignem in ejusdem Calendarii emendatione operam sub eodem Gregorio navavit, mandavimus, ut explicationes in prædictum Calendarium ederet, tum ad confirmationem ejusdem Calendarii, ac Gregorii rationes, tum ad omnium adversariorum commenta infringenda, qui tandem post multas lucubrations hunc librum diu desideratum Nobis obtulit, eumque Romani Calendarii a Gregorio XIII. Pontifice Maximo restituti explicationem jussu Nostro editam nuncupavit, in quo adversariorum errores perspicue confutantur, doceturque hoc Calendarium futurum perpetuum, ita ut nulli unquam ne minime quidem mutationi, quod ad dispositionem Epactarum, attinet, obnoxium sit, quamquam post plurima elapsa sæcula alia Solaris anni, & Lunarum æquatio fortassis instituenda sit.

§.3. Quare Nos, ne de cætero contra dictum Calendarium aliquid obici, aut consingi possit, opportune providere volentes, dicti Calendarii explicationem a prædicto Christophoro Clavio editam per presentes approbamus; Cætera vero Calendaria a quibusvis jam confecta, huic aliquaratione contraria, quæ mendosissima Ecclesiæ obtruduntur, præsertim illud, quod dictus Franciscus Vieta propria auctoritate edidit, & a Gregoriano præter alia discernitur, quod in illo ad primam diem Januarii Epacta XXX. sive hoc signo * notata sicuti in Calendariis habetur, non adscripta sit, ut in Gregoriano, annusque cum Epacta XXIX. ab octava die Martii incipiat, quæ res inaudita est, & Patribus Niceni Concilii prorsus contraria, nec non quacumque alia forsitan in posterum edenda in universo Christiano Orbe perpetuo abrogamus, eorumque usum ubique interdiximus, ac prohibemus.

Si approbat aliorumque Calendariorum usum vetat.

§.4. Sicque ab omnibus censeari, & ita per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos judicari, & definiri debere: irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Clausula.

§.5. Præcipientes in virtute Sanctæ obedientiæ universis Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum Ordinariis, eorumque Vicariis in spiritualibus generalibus, ut presentes nostras literas in eorum quisque Ecclesiis, Civitatibus, & Diocesibus publicari, & observari curent, & faciant.

Præfatis publicari præcipit.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac statutis, & consuetudinibus, etiam Juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum hæctenus quomodolibet concessis,

Derogatio contrariis.

Sec nonnulli filium Calendarii supponunt.

Clemens explicationem ejusdem Calendarii Christophoro Clavio committit

Transumptis
danda fides.
Dat. die 17.
Martii 1603.
An. XII.

confirmatis, & approbatis, ceterisque con-
trariis quibuscumque.
§.7. Volumus autem, ut presentium
transumptis, etiam impressis manu No-
tarii publici subscriptis, & sigillo alicujus
personae in dignitate Ecclesiastica constituta
munitis, eadem prorsus fides habeatur,
quae presentibus ipsis haberetur, si essent
exhibita, vel ostensa.
Datum Romae apud S. Petrum sub An-
nulo Piscatoris die 17. Martii 1603. Ponti-
ficatus Nostri anno duodecimo.

CCCI.

Ex Regest. in
Sacer. Brev.

Mandat Episcopo Ceneten., ut unum Vica-
rium in spiritualibus, & temporalibus
in parte inferiori ipsius Civitatis in loco
ab Episcopali Palatio separato constituat,
& unum Auditorem apud se habeat, cui
causas in gradu appellationis a sententiis
prolatis a dicto Vicario committat.

Ven. Fratri Episcopo Ceneten.

CLEMENS PAPA VIII.

Ven. Frater salutem, & Apostolicam
Benedictionem.

Mandat Epi-
scopo ut Vica-
rium, de quo
in Rubrica
constituit.

§.1. **C**upientes commoditati Civium,
& Incolarum, habitatorumque
ipsius Civitatis Ceneten., illiusque universi
Territorii Comitatus, ac Jurisdictioni, quae
in temporalibus etiam Fraternitati tuae, &
pro tempore existenti Ecclesiae Ceneten.
Praesuli subest, pro Apostolici muneris, quo
Ecclesiam omnibus praesidemus, debito op-
portune consulere, jussis etiam, ac ratio-
nabilibus causis suadentibus: Motu proprio,
& ex certa scientia, & matura deliberatione
Nostra, deque Apostolica potestatis
plenitudine, eidem fraternitati tuae per
praesentes injungimus, ut in parte inferiori
ejusdem Civitatis in loco ab Episcopali Pa-
latio separato, unum Vicarium Genera-
lem in spiritualibus, & temporalibus Virum
fide, doctrina, & integritate praestantem,
cum convenienti provisione, itaut pro sui
officii qualitate se decenter sustentare valeat,
& eo pacto a sordibus, & muneribus
abstineat, deputes, & constituas, qui om-
nes, & singulas causas Civiles, Crimina-
les, & mixtas omnium, & quorumcum-
que Civium, Incolarum, Comitativorum,
& habitatorum, necnon Communivitatis,
Universitatis, & cujusvis Collegii, seu Con-
gregationis dictae Civitatis, Comitatus, Ter-
ritorii, & Jurisdictionis Ceneten., vel alias
quoquo modo Ecclesiae Ceneten. subdito-
rum, & ad forum, ac Jurisdictionem tem-
poralem Ceneten. quomodolibet spectantes,
& pertinentes, audiat, cognoscat, & sine
debito, prout Juris fuerit, terminet, &
decidat.

Et Auditorem
pro cognosce-
die causis ap-
pellationum.

§.2. A cujus sententiis, si appellari, recla-
mari, de nullitate dici, seu adversus il-
las recursum, vel in integrum restitutionem,

prout de Jure peti contigerit, in iis casibus,
in quibus de Jure communi, vel ex dispo-
sitione statutorum dictae Civitatis Ceneten.
non erit prohibitum, appellare, reclamare,
de nullitate dicere, recursum, vel restitu-
tionem in integrum petere, Tu causas ap-
pellationum, reclamationum, nullitatum,
recursum, vel restitutionem in integrum
hujusmodi Auditori tuo viro similiter, fide,
doctrina, & integritate conspicuo, quem
apud Te habere debeas, per ipsum Auditorem
tuum in secunda instantia audiendas,
cognoscendas, sineque debito terminandas,
& decidendas, per commissionem Ordina-
riam, tuumque rescriptum committas,
ipseque Auditor in causis hujusmodi senten-
tias ab eo ferendas subscribat.

§.3. Quod si contigerit, per ipsum Au-
ditorem sententias a Vicario praedicto in
prima Instantia latis, revocari, vel primae
minime conformes proferri, tunc tu causas
eadem per te ipsum, tam tua Ordinaria
auctoritate, quam etiam tamquam Noster,
& Apostolicae Sedis Delegatus, audias, cog-
noscas, & sine debito pro Justitia termines,
& decidas.

§.4. Nos enim in omnibus, & singulis
causis supradictis ad Jurisdictionem, & po-
testatem Ceneten. in temporalibus, ut supra
quovis modo spectantibus, & pertinentibus,
duas conformes facere rem judicatam, &
illas fore, & esse executioni per Judicem
ultimam proferentem omni, & quacum-
que appellatione postposita demandandas,
ita quod utriusque partium semel tantum, &
non ulterius liceat appellare juxta formam,
tenorem, continentiam, & dispositionem
statutorum dictae Civitatis decernimus.

§.5. Volumus tamen, ac Tibi injungimus,
ut Vicarium, & Auditorem hujus-
modi non solum iis, quos diximus, virtu-
tibus ornatos, sed etiam alienigenas, & si
fieri poterit, ex Apostolicae Sedis subditis,
ita ut Nos in eos, quatenus, quod absit,
aliquando in officio deliquerint, debita
animadversione procedere valeamus, de-
ligere procuret.

§.6. Ceterum Tibi praemissa omnia, &
singula faciendi, ipsique abs Te consti-
tuendis Vicario, & Auditori hujusmodi
causas praedictas, ut praemissum est, audien-
di, cognoscendi, sineque debito terminan-
di, & decidendi, aliaque in praemissis, &
circa ea necessaria, seu quomodolibet op-
portuna faciendi, gerendi, & exequendi
plenam, amplam, & opportunam faculta-
tem, & auctoritatem concedimus, & im-
pertimur.

§.7. Mandantes propterea tam Commu-
nitati, Universitati, Collegiis, & Congrega-
tionibus quibuscumque, quam omnibus,
& singulis Civibus, Incolis, Comitativis,
& quovis modo habitatoribus dictae Civita-
tis, Comitatus, Territorii, & Jurisdic-
tionis Ceneten. sub excommunicationis etiam
late sententiae, aliiisque censuris, & poenis
Ecclesiasticis ipso facto incurrendis, in ca-
su contraventionis in causis appellationum,
reclamationum, recursum, nullitatum,
& re-

Ita tamen, ut
duas conformes
faciant re-
judicatum.

Qualitates in
Vicario, &
Auditoris re-
quirendas de-
signat.

Opportunas
ad hoc Episco-
po facultates
concedit.

Vicario, &
Auditori praedi-
ctis obedien-
tiam praestari
mandat.

Classula.

Derogatio
contrariorum.

Dat. die 12.
Aprilis 1603.
An. XII.

Ex Regest. in
Sacer. Brev.

Exordium.

Dismembra-
tio, & unio de
quibus in Ru-
brica.

& restitutionis in integrum praedictarum,
ne alium quavis auctoritate fungentem,
quam supradictum Auditorem tuum, &
Te ipsum ordine, & forma supra expressis
quovis quavis colore, vel praetextu adire
audeant, seu praesumant.

§.8. Sicque, & non aliter in praemissis
omnibus, & singulis de cetero perpetuis
futuris temporibus observari debere, ac ita
per quoscumque Judices Ordinarios, & De-
legatos, etiam causarum Palatii Apostolici
Auditores, ac S.R.E. Cardinales, sublata
eis, & eorum cuilibet quavis aliter judi-
candi, & interpretandi facultate, & aucto-
ritate, judicari, & definiti debere, ac irri-
tum, & inane, quidquid secus super his a
quoquam quavis auctoritate scienter, vel
ignoranter contigerit attentari, decernimus,
statuimus, & ordinamus.

§.9. Non obstantibus Constitutionibus,
& ordinationibus Apostolicis, ac dictae Ec-
clesiae Ceneten., illiusque Civitatis, etiam
Juramento, confirmatione Apostolica, vel
quavis firmitate alia roboratis, statutis, &
consuetudinibus, ceterisque contrariis qui-
buscumque.

Datum Romae apud S. Marcum sub
Annulo Piscatoris die 12. Aprilis 1603.
Pontificatus Nostri Anno XII. (a)

CCCII.

Dismembratio Curae Animarum ab Eccl-
siae Sancti Trifonis de Urbe, quae unitur
Ecclesiae S. Augustini cum Stationum
translatione.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

EX injuncto Nobis Apostolici muneris
debito, ad ea libenter intendimus, per
qua Christifidelium Animarum cura, &
divini cultus augmento opportunius consu-
latur, prout in Domino salubriter conspi-
cimus expedire.

§.1. Cum itaque Ecclesiam Sancti Tri-
fonis in Regione Campi Martii de Urbe,
Monasterio Fratrum Sancti Augustini de
eadem Urbe Ordinis Eremitarum ejusdem
S. Augustini contiguum existere, & curam
Animarum eidem Ecclesiae Sancti Trifonis
incumbentem, necnon reliquiarum ejusdem
Ecclesiae Sancti Trifonis per dilectos filios
Priorem, & Fratres dicti Monasterii San-
cti Augustini, quod insigne existit, & Fra-
trum numero, & sufficientia ad hujusmodi
curam exercendam referta est, commo-
dius, & facilius, quam per alios Sacerdo-
tes exerceri posse consideraverimus, ex his,
& aliis rationabilibus causis animum No-

(a) Hac eadem die Clemens suis Literis in forma Bre-
vis, quibus initium est: Quae pro Ordinis vestri, confirma-
vit Privilegia omnia ab Antecessoribus Pontificibus conce-
sa Ordini S. Pauli Primi Eremitae.

strum moventibus, Motu proprio, & ex
certa nostra scientia, ac de Apostolica po-
testatis plenitudine ab eadem Ecclesia San-
cti Trifonis curam animarum hujusmodi,
auctoritate Apostolica, tenore presentium
perpetuo abdicamus, & dismembramus,
ac ad Ecclesiam praedicti Monasterii Sancti
Augustini perpetuo transferimus, itaut per
aliquam, seu aliquos ejusdem Monasterii
Fratres ad id a dilecto filio nostro in Alma
Urbe Vicario approbato exerceri possit,
& debeat.

§.2. Nec non etiam Reliquias omnes in
eadem Ecclesia Sancti Trifonis existentes,
ad ipsam Ecclesiam Sancti Augustini, in-
qua decentius custodiri, & conservari po-
terunt, similiter transferimus, seu di-
ctis Priori, & Fratribus illas transferendi
licentiam, & facultatem impertimur.

§.3. Insuper eidem Priori, & Fratribus,
ut omnia, & singula fructus, redditus, pro-
ventus, jura, obventiones, & emolumenta
quacumque etiam incerta ad praedictam
Ecclesiam Sancti Trifonis ratione exercitii
cura animarum spectantia, & pertinentia,
ita tamen, ut ipsi Prior, & Fratres onera
omnia eidem Ecclesiae Sancti Trifonis in-
cumbentia supportare teneantur, auctori-
tate, & tenore praedictis perpetuo concedi-
mus, & alligamus.

§.4. Ulterius, ut diebus, in quibus Sta-
tiones in praedicta Ecclesia Sancti Trifonis
haberi consueverunt, Christifideles Eccl-
siam praedictam Sancti Augustini visitantes,
eadem Indulgentias Stationum, quas in
praedicta Ecclesia S. Trifonis consequerentur,
cumulative consequantur, perinde ac si eam-
demmet S. Trifonis Ecclesiam visitarent,
similiter concedimus, & indulgemus.

§.5. Decernentes praesentes literas per-
petuo validas, firmas, & efficaces existere,
& fore, nec a quoquam quavis auctoritate,
& occasione impugnari, rescindi, vel re-
tractari ullatenus posse. Sicque, & non
aliter per quoscumque Judices Ordinarios,
& Delegatos ubique judicari, & definiti de-
bere, ac irritum, & inane, quidquid secus
super his a quoquam quavis auctoritate
scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§.6. Non obstantibus Constitutionibus,
& ordinationibus Apostolicis, praesertim
Nostra de non concedendis Indulgentiis ad
instar, ac dictae Ecclesiae Sancti Trifonis
etiam Juramento, confirmatione Apostoli-
ca, vel quavis firmitate alia roboratis sta-
tutis, & consuetudinibus, ceterisque con-
trariis quibuscumque.

Datum Romae apud Sanctum Marcum
sub Annulo Piscatoris die 12. Aprilis 1603.
Pontificatus Nostri Anno XII.

Reliquiae ab
Ecclesia San-
cti Trifonis
ad S. Augusti-
ni transferen-
da.

Fructus quo-
que omnes, &
redditus eidem
Ecclesiae attri-
buuntur.

Transfers etiam
indulgentias Stationum.

Classula.

Derogatio
contrariorum.

Dat. die 12.
Aprilis 1603.
An. XII.

Ex Reges. in Secret. Brev. Declarantur Dubia nonnulla ab Episcopo Egitanienfi propofita.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium. Decet Romanum Pontificem in his, quae ad Ecclesiarum omnium, praesertim Cathedralium optimum regimen, & utiliora servitia pertinent, auctoritatem suam interponere, ac dubia quaecumque desuper emergentia, opportuna declaratione, & medio tollere, ac alias desuper providere, prout in Domino salubriter conspiciat expedire.

§.1. Sane, sicut venerabilis Frater Nonnius Episcopus Egitanien. Nobis exponi fecit, ex eo, quod a quadraginta, & pluribus lapsis annis hoc mem. Episcopi Egitanienfes ejus Antecessores, frequentem, seu continuatam apud dictam Ecclesiam, ut tenebantur, residentiam necum non fecerunt, sed eorum aliqui Regis Portugalliae Curiam sequuti fuerunt, quidam vero in Urbe, & alii in diversis locis extra Dioecesim praedictam residere consueverunt, multi tam in ipsa Cathedrali Ecclesia, quam in ejus Dioecesi errores, & abusus irreperierunt, ac plurima laudabiles, ac pie consuetudines ex eorum Praelatorum absentia, minusque diligenti cura in desuetudinem abierunt, ac multa denique evellenda, nonnulla vero moderanda, & reformanda sunt, ac in his Apostolicam auctoritatem sibi praesto esse oporteat. Ac propterea infra scripta dubia Nobis proposuerunt, & super quibus per Nos de opportuna declarationis remedio sibi provideri desideret.

§.2. Primo siquidem, an praesupposita consuetudine, quod sua Ecclesiae Canonici possint ab ea longiori tempore, quam a Concilio Tridentino praescribitur abesse, ipse Episcopus talem usum, seu consuetudinem ad praescriptum praedicti Concilii possit reducere.

Secundo, an tempore vacationis Canonici eidem concessa, possint omnes per id tempus sibi concessum ab Ecclesia simul, an vero alii post alios abesse, ne servitium Ecclesiae, tempore vacationis, notabiliter defraudetur.

Tertio, an Canonici praesentes, & non impediti, teneantur per se ipsos suis oneribus, & officiis satisfacere, vel per substitutos.

Quarto, an praedictus Episcopus possit cogere Canonicos in Choro, ut vocem extollant, maxime eos, qui culpabiles sunt, nec volunt cum aliis communicare in cantu.

Quinto, an dum celebratur Missa solemniss, sive Conventualis, vel praedicatur, & Hora Canonica in Choro cantantur, possit aliquis Canonicus private, celebrandi causa, a Choro recedere, & nihilominus quotidianas distributiones lucrari.

Non residentibus Episcopis nonnulli errores, & abusus irreperierunt

Episcopus aliqua dubia proponit.

De residentia Canonicozum

An tempore vacationum possint omnes simul abesse.

An teneantur per se satisfacere.

An Episcopus possit eos cogere ut in Choro vocem extollant.

An Canonici possint licet operari tempore horarum Canonicarum

Sexto, an Canonicus Fabricae administrationi deputatus, propter hanc causam, toto anno ab Ecclesiae servitio eximatur, & nihilominus distributiones integre lucretur.

Septimo, an Pueri in privatis Missis, Sacristia, & Choro cum Cottis intervenientes, debeant saltem Ordines Minores, vel primam Tonsuram habere, & pure laicos ab hujusmodi ministerio arcere.

Octavo, se scire cupere, an quoties cum Cappa ad Ecclesiam, ut divina Officia celebret, seu illis assistat, progreditur, Canonici, & Capitulum eum a loco suae habitationis, quae parvo spatio ab Ecclesia distat, in eundo, & redeundo associare teneantur.

Nono, contingere posse, ut ipse Episcopus extra Civitatem, in ejus tamen suburbis Pontificalia exerceat, proindeque dubitare, an aliquos de Capitulo, ut sibi assistant, remanentibus aliis in Choro, qui ad Divina celebranda sufficiant, secum possit ducere.

Decimo, si aliquando per Dioecesim, seu aliter in Civitate impedito commoranti, opus esset Vicarium, seu Officialem generalem pro negotiis urgentibus tractandis, ad Capitulum destinari, seu mitti, ubi cum primo dicto Vicario locus certus hactenus destinatus, seu determinatus non fuerit, licet in Processionibus praecedere soleat, quem locum obtinere deberet, pariter dubitare.

Undecimo, dubitare insuper, an prohibere possit Capitulo, ne pro admittendis ad Ecclesiam de aliqua dignitate, Canonicali, vel beneficio noviter provis, summa pecuniarum, vel Chyroteca, seu alia exigantur, prout hactenus exigi consueverunt.

Duodecimo, an Laicorum Vexillum, & Ministros Saculares locorum, qui ad Processiones, quae per Civitatem, & Loca Dioecesis sunt, confere, & sine ordine accedant, possit debito loco constituere, & dictos Laicos cogere, ut ordinate, & cum Candelis procedant, vel potius, ut ad Processiones non accedant, compellere valeat.

§.3. Nos igitur precibus ejusdem Nonni Episcopi Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ejusque justis petitionibus annuere volentes, ex voto Venerabilium Fratrum Nostrorum S. R. E. Cardinalium super Sacris Ritibus, & caeremoniis deputatorum, quibus praemissa dubia diligenter examinanda commisimus, harum serie declaramus.

Circa primum, ipsum Episcopum posse talem usum, & consuetudinem ad praescriptum Tridentini Concilii reducere.

Circa secundum, non debere omnes Canonicos, & Beneficiatos simul abesse tempore vacationis, sed alios post alios, ordine servato, itaut Ecclesia servitio non defraudetur.

Circa tertium, Canonicos per se ipsos servire, ac sua munia exercere, non vero per substitutos debere.

Circa quartum decere, ut Canonici voce

An Canonici Fabricae praepositi possint per integrum annum abesse.

An Laici a servitio Chori sint arcendi.

An Canonici Episcopum celebratum debeant associare.

An ei in aliis Ecclesiis celebrandi debet adesse.

Qui locus Vicario in Choro competat.

An a noviter provisio aliquid Capitulum queat exigere.

An laici ad Processiones accedentibus certus locus possit designari.

Praedicta Dubia declarat Clemens.

Ad Primum.

Ad Secundum.

Ad Tertium.

Ad Quartum.

voce non impediti alte canant in Choro, coadjuvantes alios, & posse Episcopum illos ad id faciendum hortari.

Ad Quintum. Circa quintum, licitum esse Canonicis, celebrandi causa a Choro recedere, nec ob id distributiones quotidianas perdere.

Ad Sextum. Circa sextum, teneri Canonicum administrationi Fabricae deputatum Ecclesiae inservire, sicut omnes alii Canonici, & si id facere contemnat, multandum esse in amissione distributionum, sicut alios non servientes.

Ad Septimum. Circa septimum, convenire praedictos Pueros, saltem Primam Tonsuram habere, dummodo per aetatem ejusdem Tonsurae sint capaces.

Ad Octavum. Circa octavum, Canonicos, & Capitulum ad id teneri, dummodo distantia, prout praesupponitur, brevis sit.

Ad Nonum. Circa nonum, inhaerendo Decretis, & resolutionibus alias in simili casu factis, & S. R. E. Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum voto sapienter dato, Episcopum id posse, declaramus.

Ad Decimum. Circa decimum, Vicario generali convenire Locum super omnes Capitulares, tam in Congregationibus capitularibus, & sessionibus, quam in Processionibus, dummodo ibi Canonici sacris vestibus parati non incedant.

Ad Undecimum. Circa undecimum, Episcopum id prohibere non posse, si pecunia in utilitatem, vel servitium Ecclesiae, seu sacristiae vertantur; si vero vertantur in Canonicorum, seu aliorum privatam utilitatem, posse prohibere.

Ad Duodecimum. Circa duodecimum, Episcopum non posse cogere, sed hortari.

§.4. Praeterea alia etiam infra scripta dubia idem Nonnius Episcopus Nobis declaranda proposuit, videlicet: Primo statuta dictae Ecclesiae Cathedralis Egitanien., quae nec auctoritate Apostolica, immo nec ordinaria, approbata huc usque extiterant, incorrecta, & inordinata esse, eorumque plurima in ipsius Ecclesiae praedictae, ac detrimentum tendere, Canonicos circa divinarum celebrationem, quod sibi suavius, & minus laboriosum esse poterat, ordinare, circa eorum absentias largius, quam par erat, disponere, multas sibi invicem saepe remittere, punctaque in Horis, divinis Officiis, & Ecclesiae servitio minimi valoris assignare, & statueri, ordinem in Choro servandum, qui omnino necessarius videbatur praesigere, differre, in aliis praedictae Ecclesiae servitium concernentibus, eorum arbitrio, & remisse, inordinateque procedere.

Secundo, uno ex eisdem statutis sancitum esse, ut qui aliquam dignitatem, Canonicatum, vel inferius Beneficium obtinens, Ecclesiae per quadraginta annorum spatium inservierit, eo ipso emeritus, vulgo *Jubilado*, censetur, ad ulteriorisque temporis servitium non teneatur, & nihilominus fructus, redditus, & proventus, jura, obventiones, & emolumenta quaecumque, ac distributiones quotidianas,

etiam extra Civitatem, & Dioecesim integre percipiat; quod si ita, ut Canonici volebant, intelligendum, ac servandum esset, multi parum post tempus ab Ecclesia recederent, illaque debitis, ob Ministrorum subtractionem, fraudaretur obsequiis, ac divinus cultus notabiliter minueretur.

Tertio, in eadem Ecclesia unam Cappellam de Quebrada nuncupatam, a quodam Episcopo, ut creditur, ab antiquo jam tempore, sub certis modo, & forma, ac cum certo Missarum, aliorumque onerum numero institutam, & sic semper administratam a Capitulo, cui dictae Cappellae administratio incumbit, nuper divisam, ac per duos Cappellanos distributam, ejusque onera, & obligationes absque nostra, & Apostolicae Sedis auctoritate divisas, & separatas fuisse, quod Episcopi Testatoris voluntati, & antiquae institutioni contrariatur, idque per Capitulum, sine auctoritate praedicta fieri non potuisse, cum ad solum Romanum Pontificem ultimarum voluntatum commutationem, & interpretationem pertinere, de jure constaret.

Quarto necessarium esse prohibere Canonici, ne ad Capitulum congregari, seu capitulares Congregationes habere possint, dum in Ecclesia Hora Canonica, & Missa major celebrantur, observata hactenus in contrarium consuetudine non obstante.

Quinto dubitare, an contra delinquentes in exilium, quando eorum crimina, & excessus id postulant, condemnatos, ut loca exilio destinata petant, si exequutio realis, vel personalis in eos fieri non potest, per censuras, & earum aggravationem procedere, ac eos ab eorum Parochiis, & locis, ubi deliquerunt, arceri valeant.

§.5. Nos item, quoad supra dicta Nobis propofita dubia, quae similiter Venerabilibus Fratribus nostris Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalibus super Episcoporum, & Regularium negotiis, & consultationibus a Nobis deputatis diligenter examinanda commisimus, harum serie declaramus.

Quoad primum videlicet, licet satis per decretum Concilii Tridentini cap. 15. session. 24. de Reformatione, provisum sit, posse tamen Episcopum, si opus fuerit, nova statuta cum consilio Capituli edere, & illa edita, referendo, in quibus differunt ab antiquis, ad Congregationem Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium negotiis, & consultationibus Episcoporum, & Regularium praepositam transmittere, ut ab ea examinentur, & approbentur.

Quoad secundum, non videri interim aliquid super hoc innovandum, sed cum casus particulares evenierint, posse Episcopum eandem Congregationem consulere.

Quoad tertium Capitulo Egitanien. non licuisse voluntatem Testatoris, seu primam foundationem, inconsulta Sancta Sede Apostolica, commutare, vel alterare, & ideo censemus, omnia in pristinum ad formam primae foundationis restituenda esse.

Quoad

Declaratio dd. Dubiorum.

Quoad quartum, Episcopum posse prohibere, juxta aliam similem declarationem factam ab eadem Sacra Congregatione sub die 17. Novembris 1600., in qua declaravit, non esse habendum Capitulum, dum Missa, seu Horæ Canonice in Ecclesia celebrantur, idque etiam fuit decretum in Conciliis Basilen., Colonien., Mediolanen., & aliis, itaut Canonici contravenientes in amissione quotidianarum distributionum, nisi adesset urgentissima causa, vel maxima necessitas, puniantur.

Quoad vero quintum, non expedire aliud, quam a Concilio statutum est.

Alia quoque proposita dubia.

§.6. Demum prædictus Nonnius Episcopus reliqua alia, etiam infradicenda dubia Nobis declaranda proposuit: scilicet.

Primo Ecclesiam prædictam Egitanien. inter ceteras Portugallie insignem esse, in eaque triginta Præbendas, & septem Dignitates, ultra Pontificalem, extare; Canonicos vero circa ejusdem Ecclesie administrationem, & servitium in aliquibus minus ordinate, ut præmissum est, procedere, multaque circa idem servitium, reformatione indigere: cumque singula Præbenda ad valorem quingentorum ducatorum monete illarum partium, ut plurimum, ascendant, omnesque earum redditus in distributionibus quotidianis consistant, ipsos Canonicos ita easdem distributiones dividere, ut principalioribus Horis, & Missa majori minimi valoris puncta, scilicet unius, trium, & sex quatuordecim respective assignent, unde oriebatur, ut ipsi Canonici, cum parum amittant, eisdem Horis, & Missa interesse negligant, segnitertque circa Ecclesiam prædictam servitium ob hanc rationem procedant, cum in aliis Regni Cathedralibus, puncta per Horas, & Missas, secundum reddituum quantitatem sint assignata, distributionesque æqualiter, attenda Horæ, Missæ, & Festi qualitate, dividantur.

Secundo Thesaurarium duo millia ducatorum, vel circa, fructus percipere, tenerique ex creatione duos, vel tres pueros in Sacristia pro ejus, ac Missarum servitio, nec non sacristiam ipsum solvere, eique competentem portionem, seu salariam assignare: nihilominus tamen modernum Thesaurarium nec dictos Pueros conducere, nec sacristiam honestam, & congruam portionem solvere, nec alia sibi incumbencia onera adimplere, ex quo Ecclesie fordide, & negligenter serviebatur, ipseque Thesaurarius officii sui oblitus his incommodis providere differebat.

Tertio sibi declarari oportere, an tertie partis fructuum Dignitatum, Canonicatum, Personatum, portionum, & officiorum Ecclesie Cathedralis in distributiones conversæ, seu convertenda, sic præsentis, & interesse participes fieri debeant, & absentes per illos tres menses, quibus, vigore Concilii, & statuti Ecclesie, Canonici abesse possunt, hujusmodi distributiones ullo modo applicari, aut ad eos extendi possint.

Quarto in generali Diececisi prædictæ visitatione plerumque contingere, ut dum Episcopus, vel ejus Visitatores eidem incumbunt officio, a delinquentibus ad impunitatem consequendam, uti suspecti allegentur, seu reculentur; cum vero juxta leges, seu consuetudinem Regni in inquisitione, & cognitione criminum ulterius procedere nequeant, exinde oriri, & ut delicta, pessimo exemplo, impunita sepe remaneant, & delinquentes, non sine scandalo, libere juvant: facultatem igitur sibi, ut hujusmodi frivolo impedimento a quavis persona quantumvis potente, ecclesiastica, vel seculari, opposito, non obstante, ulterius inquirere, & procedere quoad emendationem, correctionem, & punitionem possit, concedi postulabat.

§.7. Nos denique hæc quoque suprascripta dubia, quæ Venerabilibus Fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesie Cardinalibus Sacri Concilii Tridentini interpretibus mature discutienda, & declaranda commisimus, per præsentem declaramus, videlicet: Circa primum debere Episcopum, secundum ea, quæ proponuntur, tertiam partem fructuum Dignitatum, Canonicatum, Personatum, portionum, & officiorum Cathedralis separare, ac in distributiones quotidianas convertere ad præscriptum Concilii cap. 3. sels. 21.

Circa secundum, si Thesaurario, ut proponitur, id onus incumbit, utique, ut illi exacte satisfaciatur, esse ab Episcopo compellendum.

Circa tertium, hujusmodi tertiam partem, quæ ad præscriptum Concilium ejusdem in distributiones quotidianas fuerit conversæ, ab his tantum percipi debere, qui statim horis interfuerint, minimeque ad alios, etiam per tempus sibi concessum, absentes extendi posse.

Circa quartum, Episcopum in visitatione uti suspectum allegari, seu reculari non posse.

§.8. Quare eidem Nonnio moderno, & pro tempore existenti Episcopo Egitanien., per præsentem committimus, & mandamus, ac opportunam desuper facultatem concedimus, ut in omnibus, & singulis dubiis suprascriptis juxta declarationes nostras procedat, ac ab aliis, ad quos spectat, & in futurum spectabit, procedi curet, & faciat; Contradictores quoscumque per censuras, & poenas Ecclesiasticas, aliaque opportuna juris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

§.9. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Ecclesie Egitanien., & aliarum ejusdem Diececisi Ecclesiarum, etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis statutis, usibus, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusvis dictæ Ecclesie Egitanien., ac aliarum ejusdem Diececisi Ecclesiarum Canonicis, Beneficiatis, Rectoribus, ac omnibus aliis tam Eccle-

Responsio.

Committimus Episcopo, ut quæ hic declarantur, observari studeat.

Ecclesiastica, quam temporali dignitate, & auctoritate præfulgentibus, Præfectis, Magistratibus, ac aliis quibuslibet personis, & eorum cuilibet quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & individua mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores præsentibus pro expressis, & ad verbum insertis habentes, illis alias in suo robore permanens, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 21. Maii 1603. An. XII.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 21. Maii 1603. Pontificatus nostri Anno XII.

CCCCIV.

Ex Regest. in Secret. Breve.

Alia Declarationes nonnullorum aliorum Dubiorum ab eodem Egitanien. Episcopo propositorum.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Procuratorum.

DECE Romanum Pontificem in his, quæ ad Ecclesiarum omnium, præsertim Cathedralium, optimum regimen, & utiliora servitia pertinent, auctoritatem suam interponere, ac dubia quæcumque desuper emergentia, opportuna declaratione è medio tollere, ac alias desuper providere, prout in Domino salubriter conspexit expedire.

Egitanien. Episcopus nonnulla alia Dubia proponit.

§.1. Sanè, cum, sicut Venerabilis Frater Nonnius Episcopus Egitanien. nobis exponi fecit, a nonnullis jam ab hinc retroactis annis, propter Episcoporum Egitanien. ejus Antecessorum ab ipsa Ecclesia, & Diececisi longam, & continuatam absentiam, multi tam in ipsa Cathedrali Ecclesia, quam in ejus Diececisi errores, & abusus irrepserint, ac ex eorumdem Prælatorum minus diligenti cura plurimæ laudabiles, ac pie consuetudines abierint, ac multa denique evellenda, nonnulla verò moderanda, & reformanda sint, ac in his Apostolicam auctoritatem sibi præsto esse oporteat. Ac propterea infrascripta dubia nobis proposuerit, & super illis per Nos de opportuna declarationis remedio sibi provideri desideret.

Dubia.

§.2. Primum siquidem, in Oppido de Abrantes suæ Diececisi, duas existere Parochiales Ecclesias, quarum utriusque Rectores, & Parochiani, quod Episcopus a sua Ecclesia visitationem incipere debeat, prætendebant, dubitare, an visitationem ab ea Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, posset incipere, dictarum duarum Ecclesiarum, seu earum Rectorum, & Parochianorum præensione non obstante.

Secundò, aliquos esse Parochialium Ecclesiarum Rectores, qui Vinum, Hostias, Paramenta, & cetera ad celebrandum necessaria, Presbyteris in eorum Parochia commorantibus, & in eorum Ecclesiis celebrantibus, Bull. Rom. Tom. V. Par. III.

lebrare volentibus, juxta antiquam consuetudinem subministrare recusabant, dubitareque similiter, an eos ad id opportunis remediis cogere posset.

Tertiò, In Ecclesiis Parochialibus, Oppidi de Castello bianco suæ Diececisi, duo Tabernacula lignea in aere pendentia, fere supra Altaria, ubi Missæ celebrantur, fabricata esse, in eisque rumores, & strepitus fieri cum scandalo Populi, ac proinde dubitare, an possit ea ad formam non scandalosam, & in eo Regno solitam, reduci facere.

Quartò, dubitare, an possit prohibere, ne Commendator, & Præfectus de Castello bianco, ac Præfectus de Abrantes sedes apud Altare Cappelle majoris portari faciant, ibique sedeant, adstantibus undique suis Familiaribus divinis Officiis interessentibus, cum scandalo Populi, non obstante quacumque consuetudine pro dictis Commendatore, & Præfectis in contrarium faciente.

Quintò, etiam dubitasse, an pro statuendis Legibus Synodalibus, seu Diececisanis, attenda acris intemperie, & sanitati ipsius Episcopi nociva, in alium locum pro ejusdem Episcopi salute commodiorem, duos Capitulares Procuratores Capituli, & duos alios Procuratores Cleri ad se evocare posset; cumque Nos ex voto Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super sacris Ritibus Deputatorum respondissemus, Episcopum id posse, dummodo dicti Procuratores de Capitulo, longiori tempore, quam a Concilio præscripto ab Ecclesia non absint, super eodem dubio apud Nos instare fecit pro longioris temporis concessione, cum id a Concilio statutum pro statuendis Legibus non fuisset, in quibus determinandis diu non laborabatur, & omnia coram eisdem Episcopo, ac Procuratoribus, atisque Doctoribus exacte, diligenterque discutiantur, & examinentur, maxime cum dictæ Leges publicam Diececisi utilitatem respiciant.

Clemens ea solvit ex Voto Congregationis Rituum.

§.3. Nos igitur, precibus ejusdem Nonnii Episcopi nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, ejusque iustis petitionibus annuere volentes, ex voto eorumdem Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium super iisdem sacris Ritibus, & Ceremoniis Deputatorum, quibus præmissa dubia diligenter examinanda commisimus, harum serie declaramus. Circa primum, Episcopum posse visitationem incipere ab ea Ecclesia, quæ sibi magis placuerit, reservatis juribus, & sine præjudicio prætensionis alterius Ecclesie. Circa secundum, Episcopum non posse cogere prædictos Rectores, sed hortari, & monere, & Rectores recte facturos, si monitionibus, & hortamentis Episcopi pareant.

Circa tertium, Episcopum posse id facere, vel in generali visitatione, vel prout melius sibi videbitur.

Circa quartum, Episcopum posse id facere ad tollendum scandalum, vel in visitatione generali, vel prout melius sibi videbitur.